

În această secțiune veți găsi o prezentare generală a modului de organizare a instanțelor.

Organizarea justiției — sistemul judiciar

Sistemul juridic belgian este un **sistem de tradiție civilă**, care cuprinde un ansamblu de norme codificate aplicate și interpretate de judecători.

În Belgia, organizarea instanțelor judecătorești este stabilită **exclusiv la nivel federal**.

Principii

Înainte de a stabili sistemul judiciar în Belgia, este util să analizăm unele principii constituționale și generale **referitoare la organizarea sistemului judiciar**.

Pe lângă puterea legislativă și puterea executivă, Constituția a instituit puterea judiciară, exercitată de instanțele judecătorești. Prin urmare, instanțele constituie o **putere independentă** alături de celelalte puteri constituționale.

Rolul sistemului judiciar este de a judeca cauzele și, prin urmare, aplică legea: Rolul sistemului judiciar este de a judeca. Prin urmare, aceasta aplică legea: acesta se pronunță în litigii civile și aplică dreptul penal persoanelor care au comis o infracțiune. Există două tipuri de magistrați: judecătorii și consilierii din cadrul instanțelor și procurorii din cadrul Ministerului Public sau Parchetului.

În conformitate cu dispozițiile articolelor 144 și 145 din Constituție, litigiile privind drepturile civile sunt de competență exclusivă a instanțelor, iar cele care au ca obiect drepturi politice sunt de competență instanțelor, cu excepția excepțiilor prevăzute de lege.

O instanță sau un alt organism care poate pronunța o hotărâre poate fi instituit numai prin lege. Comisiile sau tribunalele extraordinare nu pot fi constituite sub nicio denumire în conformitate cu articolul 146 din Constituție.

Audierile în instanță sunt **publice**, cu excepția cazului în care accesul public ar pune în pericol moralitatea sau pacea; în acest caz, instanța o pronunță prin hotărâre [articolul 148 alineatul (1) din Constituție]. Principiul audierilor publice asigură transparența justiției.

Hotărârea trebuie **motivată**. Acesta este pus la dispoziția publicului (articolul 149 din Constituție). Cerința de motivare impusă de Constituție și de articolul 780 din Codul judiciar (Code Judiciaire/Gerechielijk Wetboek) înseamnă că instanța trebuie să răspundă argumentelor de fapt și de drept invocate în susținerea părților. Motivele trebuie să fie complete și trebuie să fie clare, precise și suficiente. Cerința motivării, la fel ca independența sistemului judiciar, protejează justițiabilul împotriva unei eventuale acțiuni arbitrare și acesta poate decide în funcție de motivele care justifică introducerea unui recurs în fața unei instanțe de apel sau a Curții de Casație (Cour de cassation/Hof van Cassatie).

Articolul **151 alineatul (1) din Constituție prevede** independența judecătorilor în exercitarea funcției lor, precum și independența Ministerului Public în desfășurarea cercetărilor și a urmăririlor penale în cazuri individuale, sub rezerva dreptului ministrului de resort de a dispune începerea urmăririi penale și de a emite orientări obligatorii de politică penală, inclusiv orientări privind politica de investigare și urmărire penală.

Potrivit alineatului (4) al acestei dispoziții, judecătorii de pace, judecătorii de instanță, consilierii instanțelor și ai Curții de Casație sunt **numiți de Rege** în condițiile și potrivit modalităților prevăzute de lege.

Judecătorii sunt numiți pe viață. Aceștia se pensionează la o vârstă stabilită prin lege și primesc o pensie prevăzută de lege. Un judecător poate fi privat de funcția sa sau poate fi suspendat numai printr-o hotărâre judecătorească. Un judecător poate fi transferat numai prin numirea sa într-o nouă funcție și numai cu consimțământul său (articolul 152 din Constituție). Membrii Biroului Procurorului de Stat sunt, de asemenea, numiți și revocați de Rege (articolul 153 din Constituție).

Salariile magistraților sunt stabilite prin lege (articolul 154 din Constituție).

Judecătorii nu pot accepta o funcție salariată din partea unui guvern, cu excepția cazului în care acționează cu titlu gratuit, iar funcția nu implică o incompatibilitate, astfel cum este stabilită de lege (articolul 155 din Constituție).

Tipul instanței

Belgia este alcătuită din cinci mari zone judiciare, reprezentând **circumscripțiile teritoriale ale celor cinci Curți** de Apel: Bruxelles, Liege, Mons, Gent și Anvers. Aceste zone sunt împărțite în districte judiciare (arrondissements judiciaires/gerechielijke arrondissementen), fiecare având o **instanță de prim grad de jurisdicție (tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg)**. În țară există 12 de districte judiciare. Circumscripția judiciară Bruxelles are două instanțe de prim grad de jurisdicție, dintre care una vorbitoare de limbă neerlandeză, iar cealaltă limbă franceză.

În plus, există 9 de tribunale pentru **litigii de muncă** și **9 instanțe în circumscripțiile judiciare**.

Districtele sunt împărțite, la rândul lor, în cantoane judiciare (canton judiciaire/gerechielijk kanton), fiecare cu o **instanță de magistrat în materie civilă (justice de paix /vrederecht)**. În țară există 187 cantoane.

Fiecare dintre cele zece provincii, precum și arondismentul administrativ al regiunii capitalei Bruxelles, **dispune de o curte cu jurați**. Instanța cu jurați nu este o instanță permanentă. Acesta este convocat ori de câte ori persoanele acuzate sunt trimise în fața sa.

Tipul de instanță care judecă o anumită cauză este stabilit în funcție de natura și gravitatea infracțiunii, de natura litigiului, precum și de valoarea sumelor implicate.

În unele cazuri, natura litigiului este cea care determină instanța competentă pentru judecarea cauzei. Astfel, judecătorul de pace este competent în litigiile de proximitate, iar instanța de prim grad de jurisdicție este competentă în materie de divorț. În alte cazuri, criteriul hotărâtor este calitatea părților. În principiu, tribunalul comercial este o instanță specializată care ia cunoștință de litigiile dintre întreprinderi.

Odată ce s-a stabilit tipul de instanță competentă, este necesar să se desemneze **locul în care va fi examinată cauza**.

În **materie civilă**, acțiunea poate fi introdusă în fața instanței de la domiciliul părâtului sau în fața instanței din localitatea în care a fost contractată sau trebuia executată obligația.

În **materie penală**, sunt competente următoarele instanțe: tribunalul din localitatea în care a fost săvârșită infracțiunea, tribunalul din localitatea de domiciliu a suspectului și tribunalul din localitatea în care se găsește acesta. În cazul unei persoane juridice, este vorba despre tribunalul din localitățile în care se află sediul principal și punctul de lucru al acesteia.

Ierarhia instanțelor judecătorești:

Instanțele și ierarhia acestora Instanțele ordinare sunt organizate în cadrul unei ierarhii. Structura instanțelor este următoarea:

4	CURTEA DE CASAȚIE (COUR DE CASSATION)
---	---------------------------------------

3	Curțile de apel	Instanțele pentru litigii de muncă	Cursul de șederea
2	Instanțele de prim grad de jurisdicție	Tribunale de dreptul muncii	Instanțele societăților comerciale
1	Judecătoriile de pace	Tribunalele de poliție	

Hotărârile instanțelor inferioare se numesc jugements/vonnissen. Hotărârile curților de apel, ale curților pentru litigii de muncă, ale curților cu jurați și ale Curții de Casație sunt denumite arrêts/arresten.

Instanțele civile se ocupă în principal de litigii private între persoane fizice și juridice.

Scopul **instanțelor penale** este de a sancționa autorii faptelor pasibile de pedeapsă prin sentințele prevăzute de lege (închisoare, muncă în folosul comunității, amendă etc.).

Există situații în care una dintre părți nu este de acord cu o hotărâre. Mai multe **căi de atac** permit părților în cauză sau, în unele cazuri, terților să obțină o nouă decizie într-o cauză deja soluționată de o instanță. Căile de atac sunt împărțite în două categorii: există două tipuri de căi de atac ordinare:

Există două căi de **atac ordinare**: opoziție și recurs.

Opoziția permite pârâtului care a fost condamnat în lipsă să se opună hotărârii. În acest caz, cauza poate fi reexaminată de instanța care s-a pronunțat cu privire la aceasta. Cu

excepția unui număr limitat de cauze, calea de **atac** este un drept de care pot beneficia toate părțile vizate. O persoană condamnată, o parte care solicită despăgubiri, un reclamant, un pârât sau Ministerul Public au posibilitatea de a audia cauza a doua oară. Apelul este întotdeauna examinat de o instanță superioară celei care a pronunțat hotărârea inițială.

Tabelul următor oferă o **imagine de ansamblu a instanțelor care se ocupă de căile de atac**, în funcție de organismul care a pronunțat hotărârea care face obiectul căii de atac:

Hotărâre		Apel
Magistrat civil	Cauze civile	Tribunalul de primă instanță (Secția civilă)
	— Chestiuni comerciale	Tribunalul de Primă Instanță al întreprinderii
Instanța de poliție	Cauzele penale	Instanța de prim grad de jurisdicție (Tribunalul Penal)
	Cauze civile	Instanța de prim grad de jurisdicție (instanță civilă)
Tribunalul Muncii		Instanța pentru litigii de muncă
Prima instanță.		Curtea de apel
Tribunalul de Primă Instanță al întreprinderii		Curtea de apel

În calea de atac, judecătorii (din cadrul unui tribunal) sau consilierii (din cadrul unei curți) deliberază pentru a doua și ultima oară asupra fondului cauzei și pronunță o hotărâre în ultimă instanță. Totuși, părțile au încă posibilitatea de a **ataca hotărârea la Curtea de Casație**.

Prin urmare, pe lângă aceste căi de atac ordinare, există proceduri „extraordinare”, principalul fiind recursul pe motive de drept în fața Curții de Casație.

Recursul la Curtea de Casație nu constituie un al treilea grad de jurisdicție sau un al treilea grad de jurisdicție. Curtea de Casație nu examinează situația de fapt din cauza cu care este sesizată, ci mai degrabă conformitatea acesteia cu legea.

Pe lângă instanțele menționate mai sus, în Belgia există alte două tipuri de instanțe. Acestea au un rol de monitorizare: **Consiliul de Stat și Curtea Constituțională**. Consiliul de Stat este o instanță administrativă superioară și monitorizează administrația. Și care intervine în momentul în care cetățenii consideră că aceasta nu a respectat legea. Rolul Curții Constituționale este de a asigura că legile, decretele și ordonanțele sunt în conformitate cu Constituția și de a supraveghea repartizarea echilibrată a competențelor între puterile publice din Belgia.

Baze de date juridice

[Portalul puterii judecătorești din Belgia](#) oferă acces, între altele, la jurisprudență, la legislația Belgiei și la Monitorul Oficial al Belgiei.

Accesul la aceste baze de date este gratuit?

Da, accesul la baza de date este **gratuit**.

Linkuri conexe

[Serviciul Public Federal de Justiție](#)

Ultima actualizare: 13/01/2021

Această pagină este o versiune realizată cu ajutorul instrumentului de traducere automată. Proprietarul acestei pagini nu își asumă nicio răspundere cu privire la calitatea traducerii.